

میکروفیلم تهیه شد

فهرست شد

کتابخانه آستان قدس

اسم کتاب درر البهیه — عربی

مصنف / مؤلف میرزا محمد تنکابنی

خطی / چاپی نستعلیق مختلف الخط

سال چاپ یا تحریر ...... عدد اوراق ۴۲

جزء کتب اصول ...... شمارهٔ ......

شمارهٔ عمومی ۸۸۴۹ شمارهٔ قبض ......

واقف خریداری آستان قدس تاریخ وقف اردیبهشت ۱۳۲۹

طول ۲۱ عرض ۱۱ گنجهٔ ......

بازبینی شد
۱۳ ۸۱ خ

سال ۱۳۴۸ خورشیدی
بازبینی شد

۴۹/۷/۱۶

کتابخانه آستان قدس مشهد

هذا
کتاب الدرر البهیة
یکدوره قواعد علم اصول
مربوط بمباحث الفاظ اصول
علیه در آن مندرج است
از تصنیفات
صاحب
کتاب قصص العلما است
که در سنه ۱۲۹۵
تصنیف فرموده

سال ۱۳۴۸ خورشیدی
بازیافت شد

١

کتابخانه آستان قدس
ویژه خطی

فصد الطالب منه فی فلک
فرع حکم الوضع فرات
لیندرک التقیید بالثانیة
عند الطالب وکذا الوثیقة
وثالث القیود ما من شأنه
الاخذ من شارع او من فقه
رابعها ما بالعرف وقد
ما اصطلح فی العکس والطرد فقد
والطرف ان علق بالاحکام
یدخل فیه من یقلد الاعلام
واخر القیود لو صحا ذکر
وما للاحتراز فاته معتبر
العلم معناه هو القطع کما
الحکم للظاهر منه فاعلما
ومن هنا ایراد علم مندفع
للقطع بالظاهر فاعلم واستمع

بسم الله الرحمن الرحیم

احمدک اللهم یا من ارتضی	رسوله الامر حب المرتضی
وادرج الاحکام فی القرآن	انزله علیه للفرقان
صل علی النبی یا معبودی	واله الذین هم مقصودی
معالم الفقه البهیم اسندت	مضبطه الاصول منهم وجدت
بعد یقول من لله حبیب	محمد ابن سلیمان الطبیب
والوطن المالوف فی الاماکن	تنکابن بالالسن وبالتکابن
لما رایت الفقه علما لازما	مقامه الاصول علما جازما
اردت ان انظم فیه ارجوزا	اذکر فیه کله موجزا
سمیته بالدرر البهیة	ارجو من الله خلوص النیة

تعریف علم الفقه

الفقه العلم بالاحکام التی	شرعیة فرعیة مثبتة
عن جملة ادلة قد مهدت	بوجه تفصیل علی ما عهدت
والعلم فیه ذاک للتصدیق	حقیقة فیه علی التحقیق
والحکم للاعم من وضعیة	کذلک من خمسة تکلیفیة

وقول من الاحکام کمن نفر
ایراد الاحکام نذالم یرد

تعریف الاصول

ثم الاصول هو علم النظری
ذلک باحوال ادلة وهی
کلیة فرعی مع المبینة
حدوده لغیره افهمه

اصل

موضوعه ادلة الفقه ومن
عنها بالاربع لیس حسن

بازبینی شد
۱۳۵ ع

٢

[illegible]

فصل

فی المبحثات الوضع قد حکما
فخص معناه بالعرف فاعلما
وکثرة استعمالها فی الخاص
لولاه الاستعمال الامناص
فی امر سلع وذا المرتب
فیه تجوز بلا حقیقة

اللفظ کلی وجزئی وقد	مشترک لفظا او معنوی قد
مرادف منه کذا قد نقل	حقیقة ثم مجاز جعل

اصل

وقد جری الهیئات الاوضاع	کذلک المجازیات

اصل

تلازم المجاز للحقیقة	یمنع ذا الاوجه وجیهة

اصل

لا اشتراط ارادة اللافظ فی	دلالة اللفظ للعرف فاعرف

اصل

وجلعوا انما وضع الالفاظ لما
ذهنی او خارجی فاعلما

قیل بنقل النوع فی المجاز	وقیل بالاحاد ذا امتیاز
والحق ان الشخص الی العرف کشف	بنا اهل العرف فیه مقتفی

والحق ان الوضع للمهیة
لو قیل بالوضع لخارجیة
الا استلزم المجاز فی استعماله
فیما هو الذهنی والعکس ذا

اصل

دلالة الالفاظ وضعا حصلت	لانها مدار وضع دورت
لولاه لا مجاز فی الکلام	حققت الشهرة فی المقام

اصل

والاصل فی الواضع عند التحقیق	من کونه الله ودار التشقیق
لایة التعلیم مثل الاشیاء	ولا اری فی النزاع ثمرة

اصل

واللفظ لم یوضع لمعنی علما
بل ذا المعنی ولم یقع فاعلما
امارة الوضع علیه تشهد
منقول الاجماع علیه یوجد

اصل

والوضع شخصی ونوعی کما	جعلا او تخصیصی فاعلما

اصل

سال ۱۳۴۸ خورشیدی
بازبینی شد

او كان ما عارضه من الحين — او هو من موثق قد يؤمن
او كان في دلالة كما اذا — هذاك منطوق فهذا احبذا

او كان منهما نا بل الامر [illegible] — لان الاجماع [illegible]
فالامر بالاتباع اولى [illegible] — كما اذ على [illegible] التعلل

معارض الدليل ليس ظاهر — له عموما او خصوصا قد ندر
وما على العلاج من نصوص — دل على هذاك من نصوص

الكلام [illegible] ان لم يكن [illegible] — كلام الاصحاب [illegible]
[illegible] — [illegible] الرجح

بل رجح الدليل بالقياس — وان يكن مردودا عند الناس
وما به الترجيح قسمان زكن — منصوص او بالاجتهاد قد علن
فاول كالاخذ بالمشهور — ما وافق القرآن ذا منصور
والاخذ بالاوثق مما يرجح — ما وافق السنة مما يطرح
ثانيهما كالاخذ بالتعليل — وطرح ما يرمى بالترسيل
ما وافق الاصل من الاخبار — من اجتهادي لدى الاخبار
ومثل ما يكون قطعي السند — او هو في دلالة الشيء وجد

سال ١٣٤٨ خورشيدى
بازديد شد

ثم هل الترجيح بالنص فقط — او هو باجتهادنا ايضا انضبط
فبعضهم اختار فيه الاولا — بعضهم الثاني اقوى جعلا

[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]

وربما كان باثنين كما — يزيد عن هذين ايضا علما
تعارض المرجحات نادر — ترجيح الاقوى ثم اقوى ظاهر

فتفصيل التعادل [illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]

وانه الحقيق بالانعام — صلى على النبي في الايام
وآله الهادين في الانام — لاسيما ابن عمه امام

[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]

وكان ذا من سنة الثامن عشر — من رابع الشهر من بعد الصفر
في سنة تسعة والخمسين — من بعد الف وكذا المائتين